

Павловська Наталія Володимирівна,
кандидат юридичних наук, доцент
доцент кафедри теорії та історії права
ДВНЗ «Київського національного економічного університету
імені Вадима Гетьмана»
<https://orcid.org/0000-0003-3311-0364>

РЕЄСТРАЦІЙНІ ІНСТРУМЕНТИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ

У даній статті розкрито поняття та особливості реєстраційних інструментів публічного адміністрування ветеринарної справи в Україні.

Відзначено, що процеси реєстрації ветеринарних препаратів регулюються Департаментом ветеринарної медицини, який, на основі висновків Державної фармакологічної комісії та експертизи проведеної Агентством ветеринарних препаратів та кормових добавок або Агентством ветеринарних імунобіологічних препаратів, приймає остаточне рішення щодо реєстрації чи відмови у реєстрації.

Реєстраційний процес передбачає не лише первинну реєстрацію, але й можливість повторної реєстрації ветеринарних препаратів, що гарантує постійний контроль за їхньою якістю та безпечністю на протязі всього часу їх використання. Окрім того, існують процедури спрощеної реєстрації для препаратів, які вже довели свою ефективність і безпечність у інших країнах або для препаратів, аналогічних вже зареєстрованим в Україні.

У контексті державного контролю, особлива увага приділяється імпорту ветеринарних препаратів, які не зареєстровані в Україні, забезпечуючи, що такі препарати використовуються виключно для цілей, що не суперечать національним інтересам у сфері здоров'я та безпеки.

Таким чином, система реєстрації ветеринарних препаратів утворює комплексний механізм контролю, який забезпечує високий рівень захисту здоров'я тварин та людей, підтримуючи при цьому стандарти якості та безпеки ветеринарних препаратів.

Застосування тимчасових спрощених процедур має на меті забезпечити оперативне реагування на виклики, з якими стикається галузь, та допомогти в відновленні господарської діяльності. Потреба у спрощенні процесу отримання дозвільних документів стає особливо актуальною, щоб допомогти бізнесу швидше адаптуватися до складних військових умов і сприяти швидкому відновленню ветеринарної безпеки та контролю за здоров'ям тварин. Також важливо підкреслити необхідність покращення міжвідомчої взаємодії та інформаційного обміну між усіма залученими структурами для ефективнішого впровадження нововведень у ветеринарній сфері. При цьому важливо врахувати потреби постраждалих від війни господарств та вжити заходів для їх підтримки та допомоги у відновленні. Спрощення процедур має бути збалансовано з необхідністю забезпечення ветеринарної та санітарної безпеки, щоб не допустити поширення захворювань серед тварин, які можуть мати серйозні наслідки для здоров'я людей і економіки в цілому.

Ключові слова: ветеринарна медицина, ветеринарна справа, дозвільна система, дозвільне провадження, свідоцтво в галузі ветеринарної медицини.

Pavlovska N. REGISTRATION TOOLS OF PUBLIC ADMINISTRATION OF VETERINARY AFFAIRS IN UKRAINE

This article describes the concepts and features of the registration tools of the public administration of veterinary affairs in Ukraine.

It is noted that the processes of registration of veterinary drugs are regulated by the Department of Veterinary Medicine, which, based on the conclusions of the State Pharmacological Commission and the examination conducted by the Agency of Veterinary Drugs and Feed Additives or the Agency of Veterinary Immunobiological Drugs, makes the final decision on registration or refusal of registration.

The registration process involves not only the initial registration, but also the possibility of re-registration of veterinary drugs, which guarantees constant control over their quality and safety during the entire period of their use. In addition, there are simplified registration procedures for drugs that have already proven their effectiveness and safety in other countries or for drugs similar to those already registered in Ukraine.

In the context of state control, special attention is paid to the import of veterinary drugs that are not registered in Ukraine, ensuring that such drugs are used exclusively for purposes that do not conflict with national interests in the field of health and safety.

Thus, the registration system of veterinary drugs forms a complex control mechanism that ensures a high level of animal and human health protection, while maintaining the quality and safety standards of veterinary drugs.

The application of temporary simplified procedures is intended to ensure a prompt response to the challenges faced by the industry and help in the recovery of economic activity. The need to simplify the process of obtaining permit documents becomes especially urgent to help businesses adapt more quickly to complex military conditions and to facilitate the rapid recovery of veterinary safety and animal health control. It is also important to emphasize the need to improve interdepartmental interaction and information exchange between all involved structures for more effective implementation of innovations in the veterinary field. At the same time, it is important to take into account the needs of the farms affected by the war and take measures to support them and help them in their recovery. Simplification of procedures must be balanced with the need to ensure

veterinary and sanitary safety to prevent the spread of diseases among animals that can have serious consequences for human health and the economy as a whole.

Key words: veterinary medicine, veterinary business, permit system, permit proceedings, certificate in the field of veterinary medicine.

Постановка проблеми. В рамках державного регулювання у сфері ветеринарної медицини, особлива увага приділяється процесам реєстрації ветеринарних препаратів, що є важливим елементом забезпечення якості, безпеки та ефективності медичних засобів, використовуваних у ветеринарії. Законодавча основа цих процесів охоплює ряд процедур і інституційних вимог, спрямованих на контроль і моніторинг ветеринарних препаратів від моменту їх створення до введення в обіг.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Окремі питання дослідження правових прогалин та колізій в досліджуваній галузі були предметом наукових праць П. С. Вербицького, П. П. Достоєвського, В. М. Горжеєва, О. М. Кучерявенка, В. П. Титаренко, В. П. Хоменка та ін.

Метою статті є розкриття реєстраційного провадження та його стадій в галузі ветеринарної медицини.

Виклад основного матеріалу дослідження. Державна фармакологічна комісія ветеринарної медицини відіграє центральну роль у процесі реєстрації, розглядаючи експертні висновки та надаючи рекомендації щодо кожного заявленого ветеринарного препарату. Рішення про державну реєстрацію базується на детальному аналізі поданої документації, що включає оцінку якості, безпечності та ефективності препарату.

Процеси реєстрації ветеринарних препаратів регулюються Департаментом ветеринарної медицини, який, на основі висновків Державної фармакологічної комісії та експертизи проведеної Агентством ветеринарних препаратів та кормових добавок або Агентством ветеринарних імунобіологічних препаратів, приймає остаточне рішення щодо реєстрації чи відмови у реєстрації.

Максимальний термін дії реєстрації ветеринарного препарату становить п'ять років. Після закінчення цього терміну заявник має право подати заяву на повторну реєстрацію препарату. Пакет реєстраційних документів подається за три місяці до завершення терміну дії поточної реєстрації. Заявник має надати повний комплект документів, який підтверджує безпечність, якість та ефективність ветеринарного препарату. Недостовірна інформація або неповні документи можуть стати причиною відмови у реєстрації. Реєстрація здійснюється після проведення оцінки (експертизи) документації та проведення відповідних випробувань і досліджень, що підтверджують вимоги до препарату. Рішення про реєстрацію приймається Департаментом ветеринарної медицини на основі рекомендацій Державної фармакологічної комісії ветеринарної медицини. Після ухвалення рішення про реєстрацію, Департамент ветеринарної медицини має виписати реєстраційне посвідчення протягом 30 днів. Посвідчення міститиме всю важливу інформацію про препарат, включаючи назву, виробника, реєстраційний номер та строк дії реєстрації. Відмову може бути винесено в разі, якщо препарат не відповідає стандартам безпеки, ефективності або якості, або ж якщо його застосування заборонено чинним законодавством. Заявнику надається вичерпне пояснення причин відмови у реєстрації. Заявники мають право оскаржувати рішення про відмову у реєстрації в установленому законодавством порядку, зокрема, звернутися до суду.

Реєстраційний процес передбачає не лише первинну реєстрацію, але й можливість повторної реєстрації ветеринарних препаратів, що гарантує постійний контроль за їхньою якістю та безпечністю на протязі всього часу їх використання. Окрім того, існують процедури спрощеної реєстрації для препаратів, які вже довели свою ефективність і безпечність у інших країнах або для препаратів, аналогічних вже зареєстрованим в Україні.

Треба акцентувати увагу, що Міністерство аграрної політики та продовольства України розробляє та реалізує загальні засади державної політики в сфері реєстрації та ідентифікації тварин і веде єдину державну базу даних — Реєстр тварин. Державна служба України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів здійснює контроль за ветеринарно-санітарним станом господарств, переміщенням тварин та їх здоров'ям. Державне підприємство «Агентство з ідентифікації та реєстрації тварин» виконує комплекс заходів з ідентифікації та реєстрації тварин. Робота з ідентифікації великої рогатої худоби була розпочата агентством у 2002 році, а з 2005 року почато впровадження аналогічних систем для кіз, свиней, овець та коней.

У контексті державного контролю, особлива увага приділяється імпорту ветеринарних препаратів, які не зареєстровані в Україні, забезпечуючи, що такі препарати використовуються виключно для цілей, що не суперечать національним інтересам у сфері здоров'я та безпеки.

Таким чином, система реєстрації ветеринарних препаратів утворює комплексний механізм контролю, який забезпечує високий рівень захисту здоров'я тварин та людей, підтримуючи при цьому стандарти якості та безпеки ветеринарних препаратів.

Ветеринарно-санітарна експертиза є ключовим інструментом у сфері ветеринарної медицини, спрямованим на забезпечення безпеки та якості продукції тваринного походження, а також на захист здоров'я людей та тварин.

Г. Г. Дубцов наводить власне визначення поняття ветеринарно-санітарна експертиза, під якою науковець розуміє комплекс діагностичних і спеціальних досліджень з метою оцінки якості і безпечності

сировини тваринного і рослинного походження, харчових продуктів, що призначаються для харчування людей, переробки і годівлі тварин. Основним завданням ветеринарно-санітарної експертизи є запобігання інфекційним та інвазійним хворобам людей, характерних для тварин, збудники яких передаються через харчові продукти, кормові та технічні продукти тваринного та рослинного походження [1, с. 233].

Ця експертиза є комплексною перевіркою, яка включає ряд лабораторних та спеціальних досліджень:

по-перше, лабораторні дослідження охоплюють вірусологічні, бактеріологічні, хіміко-токсикологічні, патолого-анатомічні, гістологічні, паразитологічні, та радіологічні аналізи. Ці дослідження спрямовані на виявлення збудників хвороб, токсинів, речовин, які можуть шкодити здоров'ю людини та тварин;

по-друге, аналіз виробничих процесів включає оцінку виробничої технології та технологічного обладнання на предмет їх відповідності ветеринарно-санітарним нормам і стандартам. Це забезпечує, що продукти тваринного походження виробляються в безпечних умовах і не містять шкідливих речовин;

по-третє, проведення експертизи спрямована на підтвердження безпечності продуктів тваринного походження, репродуктивного матеріалу, біологічних продуктів та субстанцій для споживачів та середовища.

Ветеринарно-санітарну експертизу проводять з метою: виявлення і запобігання розповсюдженню хвороб, визначених відповідними нормативними документами і для виявлення яких застосовують вірусологічні, бактеріологічні, серологічні, гістологічні, паразитологічні, радіологічні лабораторно-діагностичні дослідження; запобігання появі нових хвороб, небезпечних для людей і тварин; захисту населення від вживання продуктів, які можуть бути шкідливими внаслідок щеплення тварин вакцинами від ящуру, а також тих, що лікувалися від сибірки, лікування тварин антибіотиками з лікувальною і профілактичною метою, застосування гормональних препаратів для прискорення росту; виявлення постраждалих від поширених заразних і незаразних хвороб; гарантування безпечності сировини і продуктів харчування тваринного походження; захисту території України від занесення інфекційних, інвазійних хвороб з іноземних держав [2, с. 548].

Ветеринарно-санітарна експертиза в сфері ветеринарної медицини України спрямована на виконання комплексу завдань і функцій.

По-перше, запобігання занесенню на територію України з територій інших держав особливо небезпечних хвороб, спільних для тварин і людей. Це дозволяє зменшити ризик епідемій і епізоотій, які можуть мати серйозні соціальні та економічні наслідки [3, с. 175].

По-друге, здійснення державного ветеринарного контролю за дотриманням ветеринарних вимог під час міжнародних і внутрішньодержавних перевезень всіх видів тварин, продуктів тваринного походження та інших вантажів, підконтрольних службі ветеринарної медицини. Це гарантує, що перевезення відбувається безпечно та відповідає всім необхідним нормам.

По-третє, з'ясування ступеня дотримання юридичними та фізичними особами ветеринарно-санітарних вимог під час імпорту, експорту та транзиту через територію України підконтрольних вантажів. Це забезпечує легальність та безпеку обігу продукції тваринного походження та інших вантажів.

По-четверте, контроль разом з іншими службами у пунктах пропуску через державний кордон України, щоб запобігти незаконному переміщенню через державний кордон заборонених продуктів тваринного походження. Це допомагає уникнути ввезення продуктів, які можуть бути небезпечними або не відповідати встановленим стандартам.

По-п'яте, контроль за ветеринарно-санітарним станом транспортних засобів, суден, літаків, вагонів, контейнерів, складських приміщень, карантинних баз, навантажувально-розвантажувальних майданчиків та інших спеціальних споруд. Це гарантує, що умови перевезення та зберігання вантажів відповідають всім необхідним ветеринарно-санітарним вимогам, забезпечуючи безпечно та гігієнічне обіг вантажів [4, с. 134].

Треба зазначити, що ветеринарно-санітарна експертиза проводиться спеціалістами ветеринарної медицини, зокрема у спеціалізованих, акредитованих лабораторіях. Ці лабораторії можуть розташовуватися на території агропродовольчих ринків або бути частиною ветеринарних клінік, дослідницьких центрів або навчальних закладів.

Підводячи підсумок викладеному, вважаємо, що окупація східних територій України та АРК призвело до знищення господарств, руйнування економіки та бізнесу, а також збільшеного ризику захворювань тварин, як наслідок, ризику потрапляння неякісних продуктів харчування до споживачів, саме тому система дозвільно-реєстраційних інструментів публічного адміністрування у ветеринарній сфері потребує преосмислення та адаптації до нових умов. Застосування тимчасових спрощених процедур має на меті забезпечити оперативне реагування на виклики, з якими стикається галузь, та допомогти в відновленні господарської діяльності. Потреба у спрощенні процесу отримання дозвільних документів стає особливо актуальною, щоб допомогти бізнесу швидше адаптуватися до складних військових умов і сприяти швидкому відновленню ветеринарної безпеки та контролю за здоров'ям тварин. Також важливо підкреслити необхідність покращення міжвідомчої взаємодії та інформаційного обміну між усіма залученими структурами для ефективнішого впровадження нововведень у ветеринарній сфері. При цьому важливо врахувати потреби постраждалих від війни господарств та вжити заходів для їх підтримки та допомоги у

відновленні. Спрощення процедур має бути збалансовано з необхідністю забезпечення ветеринарної та санітарної безпеки, щоб не допустити поширення захворювань серед тварин, які можуть мати серйозні наслідки для здоров'я людей і економіки в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Дубцов Г. Г. Товарознавство харчових продуктів. К. : Майстерність: ВІШ, 2001. 264 с.
2. Сибірна Р.І., Сибірний А.В., Хомів О.В. Особливості проведення ветеринарно-санітарних експертиз. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/aug/5782/vnulpurn201685082.pdf>
3. Судова ветеринарно-санітарна експертиза / А. А. Кунаків, І. Г. Серьогін, Г. А. Таланов. К. : Колос, 2007. 216 с.
4. Експертиза товарів / І. В. Ємченко, А. П. Батутіна. К. : ЦУЛ, 2013. 278 с.

REFERENCES:

1. Dubtsov, H. H. (2001).Tovaroznavstvo kharchovykh produktiv. [Commodity science of food products]. 264. [in Ukrainian].
2. Sybirna, R.I., Sybirnyi, A.V., Khomiv, O.V. (2016). Osoblyvosti provedennia veterynarno-sanitarnykh ekspertyz. Retrieved from: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/aug/5782/vnulpurn201685082.pdf> [in Ukrainian].
3. Kunakiv, A.A., Serohin I.H., Talanov H.A. (2007). Sudova veterynarno-sanitarna ekspertyza. [Forensic veterinary and sanitary examination]. 216. [in Ukrainian].
4. Yemchenko, I.V., Batutina, A.P. (2013). Ekspertyza tovariv. [Examination of goods]. 278. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 23.10.2020

УДК 342.9

Іщенко Іван Володимирович,
кандидат юридичних наук,
начальник ГУНП у Вінницькій області
e-mail: Ishchenko_Ivan@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0003-0873-5207>

ПРЕВЕНТИВНА ФУНКЦІЯ ДЕРЖАВИ ЯК ОБ'ЄКТ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

В науковій статті наголошується, що превентивна функція держави відображає головне призначення права, яке полягає в забезпеченні та дотриманні основних прав та свобод людини та громадянина. Через призму реалізації превентивної функції держави уповноважені органи публічної адміністрації беруть на себе головну роль у здійсненні заходів щодо недопущення порушень основоположних прав та свобод людини та громадянина. Встановлюючи у суспільстві відповідний превентивний механізм тим самим держава бере на себе зобов'язання у визначенні та закріпленні юридичних засобів, спрямованих на запобігання соціальним конфліктам та порушенням прав людини. Саме система юридичних засобів забезпечується уповноваженими учасниками суспільних відносин і включає в себе логічно узгоджені, динамічні способи та процедури. З метою з'ясування превентивної функції держави як об'єкт адміністративно-правового дослідження здійснено з'ясування семантику термінів «функція», «функція держави», «превентивна функція держави», що сприяло досягненню поставленої мета даної наукової праці в контексті діяльності органів публічної влади щодо охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави, забезпечення публічної безпеки і порядку, а також недопущення вчинення правопорушень на відповідній адміністративній території тощо

Ключові слова: функція, функція держави, превентивна функція, превентивна діяльність, профілактика, запобігання, органи публічної адміністрації.

Ishchenko I. PREVENTIVE FUNCTION OF THE STATE AS AN OBJECT OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL RESEARCH

The scientific article emphasizes that the preventive function of the state reflects the main purpose of law, which is to ensure and observe the basic rights and freedoms of a person and a citizen. Through the prism of implementing the preventive function of the state, the authorized bodies of public administration assume the main role in the implementation of measures to prevent violations of the fundamental rights and freedoms of a person and a citizen. By establishing an appropriate preventive mechanism in society, the state thereby undertakes to define and establish legal means aimed at preventing social conflicts and human rights violations. It is the system of legal means that is provided by the authorized participants of social relations and includes logically coordinated, dynamic ways and procedures. In order to clarify the preventive function of the state as an object of administrative and legal research, the semantics of the terms "function", "state function", "preventive function of the state" were clarified, which contributed to the achievement of the set goal of this scientific work in the context of the activities of public bodies authorities regarding the protection of human rights and freedoms, as well as the interests of society and the state, ensuring public safety and order, as well as preventing the commission of offenses in the relevant administrative territory, etc.